vFk v"Veks/;k;%

jl;ksxk%

भवति गदगणानां नाशनं येन सद्यो।
विविधरसविधानं कथ्यतेऽत्रैव सम्यक् ॥ 1 ॥
रसनिगमसुधाब्धौ मथ्यमाने मयैव।
गणितरसशतानां संग्रहः प्रोच्यते वै ॥ 2 ॥

1- Tojkd'k%

सुखण्डितं हारिणजं विषाणं रसेन पाच्यं जलजंबुकस्य।
रूध्वाथ भाण्डे विपचेच्च चूल्यां यामद्वयं शीतगतं समुद्धरेत् ॥ 3 ॥
ततोऽष्टभागं त्रिकटुं नियोज्य निष्कप्रमाणं च भजेत्प्रभाते।
तं नागवल्लीदलजेन सार्धं निहन्ति वातोद्भवकं ज्वरं च ॥ 4 ॥

2- Tojkd'k%

सूतगंधविषकारवीकणादंतिबीजमिति वर्धितैः क्रमात्।
मर्दितैश्च दशनिंवुकद्रवै रक्तिकार्धतुलिता वटी कृता ॥ 5 ॥
भक्षिता ज्वरगणान्निहन्त्ययं रेचनो ज्वरहरोऽयमङ्कुशः ॥ 6 ॥

3- eYyTojkd'k%

एक एव कथितस्तु सोमलः स्वेदितोऽपि सह चूर्णजलेन।
यामपूर्वमपि रक्तिकामितो भक्षितः सकलशीतजूर्तिहृत् ॥ 7 ॥

4- Tokjkfj jl%

पारदं रसकगंधतालकं तुत्थटंकणयुतं सुशोधितम्।
मर्दयेच्च सममात्रमेकतः कारवेल्लजरसैर्दिनं तथा ॥ 8 ॥

लेपयेच्च रविभाजनोदरो चांगुलार्धमपि मानमेव हि ।
ताम्रभाजनमुखं निरूध्य वै तं पचेत्सिकतयंत्रमध्यतः ॥ 9 ॥
धान्यकान्युपरि मुञ्चितानि चेत् संस्फुटंति यदि सिद्धमुच्यते ।
जायतेऽतिरूचिरो ज्वरारिकः सेवितो ज्वरगणापहारकः ॥ 10 ॥
माषमात्रमुषणैः समैः सदा पर्णखण्डसहितैश्च भक्षितः ।
नाशयेद्धिः विषमोद्भवान् ज्वरान्नंधकारिमव भास्करोदये ॥ 11 ॥

5- r:.kTojkfj jl%

तालताग्ररसगंधतुत्थकान् शाणमात्रतुलितान्समस्तकान् ।
निष्कमात्ररूचिरां मनःशिलां मर्दयेत् त्रिफलाकाम्बुभिर्दृढम् ॥ 12 ॥
गोलमस्य च विधाय संपुटे पाचयेच्च पुटपाकयोगतः ।
अर्कवज्रिपयसा सुभावयेत् सप्तवारमथ दंतिकाशृतैः ॥ 13 ॥
माषमात्ररस एष भक्षितः शाणमानमरिचैर्युतो यदा ।
सार्धनिष्ककगुडेन योजितः सौरसैर्द्विदशपत्रकैर्युतः ॥ 14 ॥
शीतपूर्वमथ दाहपूर्वकं द्वयाहिकं च सकलानफ ज्वरानपि ।
नाशयेद्धि तरूणज्वरारिकः सर्वदोषशमनः सुखावहः ॥ 15 ॥

6- Toj?uh oVh

भागैकः स्यात्पारदः शोधितश्च च एलीयः स्यात्पिप्पली श्रेयसी च ।
आकल्लो वै गंधकः सार्षपेण तैलेनाथो शोधितो बुद्धिमद्भिः ॥ 16 ॥
तुर्यान्भागानिन्द्रवल्लीफलानां कृत्वा चूर्णं शोषयेत्सूर्यतापे ।
चूर्णं चैतद् भावयेत्तद्रसेन माषैस्तुल्यां कारयेत्तद्वटीं च ॥ 17 ॥
दत्वा चैकां जातसद्योज्वराय छिन्नाङ्गायाः काथपानं विधेयम् ।
दोषोद्भूतां सन्निपोतोद्भवां च जूर्तिं सम्यङ् नाशयत्याशु तीव्राम ॥ 18 ॥

7- TojÑUru jl

शुद्धः सूतो गंधको वत्सनाभः प्रत्येकं वै शाणमात्रा विधेया ।
धूर्ताद्बीजं कारयेद्वै त्रिशाणं सर्वेभ्यो वै द्वैगुण हेमदुग्धा ॥ 19 ॥

सूक्ष्मं चूर्णं कारयेत्तत्प्रयत्नाद्देयं गुंजायुग्ममानं च सम्यक्।

खादेदार्द्रं चानुपाने ज्वरार्तः सद्यो हन्यात्सर्वदोषोत्थजूर्तिम् ॥ 20 ॥

8- Tpjkfj jl%

सूतं गधं हिंगुलं दंतिबीजं भागैर्वृद्धं कारयेच्च क्रमेण।

चूर्णं कृत्वा मर्दितं दंतितोयैर्गुंजामात्रो भक्षितश्चेज्जवरारि ॥ 21 ॥

9- l;| jl%

एकं भागं वत्सनाभं च कुर्याद्वौ भागौ चेट्टंकणं दंतिबीजम्।

त्रीण्येवैते हिंगुलस्यापि तुर्यः सद्यो जूर्तिं नाशयत्येव सूर्यः ॥ 22 ॥

10- ifrKkokpd jl%

शुद्धं सूतं भागमेकं तु तालाद् द्वौ भागौ चेद्वेदसंख्याः शिलायाः।

ताम्रस्यैवं भागयुग्मं प्रकुर्याद्भल्लातं वा वेदभागं तथैव ॥ 23 ॥

अर्कशीरैर्भावयेच्च त्रिवारं कृत्वा चूर्णं कारयेद्गोलकं तत्

स्थालीमध्ये स्थापितं तच्च गोलं दत्वा मुद्रां भस्मना सैंधवेन ॥ 24 ॥

धूम्रस्यैवं रोधनं च प्रकुर्याच्छाणैर्दद्यात्स्वेदनं मन्दवह्नौ।

पश्चात्तोयेनैव भाव्यं च चूर्णं गोलं कृत्वा मंदवह्नौ विपाच्य ॥ 25 ॥

पश्चादेनं भक्षयेद्वै रसेन्द्रं वल्लं चैकं शर्कराचूर्णमिश्रम्।

तद्वत्कृष्णामाक्षिकेणैव जूर्तिं हन्यादेतत्सर्वदोषोत्थितां वै ॥ 26 ॥

अतिसार संग्रहणी हरा योगाः

अथातीसारशमनान् रसान् संकथयामि वै।

भक्षिताश्चैव ये नित्यं सद्यः प्रत्ययकारका ॥ 27 ॥

11- 'k[kkSj jl

शुद्धं सूतं गंधकं वै समांशं चित्रोन्मत्तैर्मर्दयेद्द्वासरैकम्।

चूर्णैरेतैः शंखमापूरितं वै भाण्डे स्थाप्यं मुद्रितव्यं प्रयत्नात् ॥ 28 ॥

तस्याधःस्तादष्टयामं प्रकुर्याद्वह्निं शीते कर्षमात्रं विषं हि।
दत्वा धर्मे त्रीणि चाथो पुटाानि दद्यात्तद्वत् कन्यकाया रसेन ॥ 29 ॥
वल्लं योज्यं जीरकेणाथ भृंग्याः क्षौद्रैर्युक्तं भक्षितं संग्रहण्याम्।
श्वासे शूले चानिले श्लेष्मजे वा कासेऽर्शःसु विड्ग्रहे चातिसारे ॥ 30 ॥

12- vkunHkjoh xVh

सौभाग्यं वै हिंगुलं वत्सानाभं मारीचं वै हेमबीजेन युक्तम।
कृत्वा चूर्णं सर्वमेतत्समांशं जंबीरैस्तन्मर्दितं यामयुग्मम्
गुंजामात्रा निर्मिता भक्षिता हि गुट्यो हन्युः सन्निपातातिसारान् ॥ 31 ॥

13- vfr lkj Hkjoh xVh

जातीपत्री देवपुष्पं च शुण्ठी कंकोल्लं चेच्चंदनं कुंकुमं च।
कृष्णायुक्तं शुद्धमाकल्लकं स्यात् सर्वाण्येवं चूर्णयेद्वै समानि ॥ 32 ॥
सूतस्येवं भस्म मिश्रं प्रकुर्याद् भागं चैकं मिश्रयेन्नागफेनम्।
खल्वे सर्वं मर्दितं चैकयामं कार्या गोली वल्लमात्रा जलेन।
भक्षेद्रात्रौ पाययेत्तंडुलोदं हन्यात् सर्वान् सर्वदोषातिसारान् ॥ 33 ॥

14- dudlnj jl%

मारीचं चेट्टंकणं हिंगुलं च गंधाश्मा वै पिप्पली वत्सनाभम्।
धूर्तस्यैवं बीजकानीह शुद्धान्येवं कृत्वा तच्च चूर्णं विधेयम ॥ 34 ॥
प्रातः सांय भक्षितं बल्लमात्रं जूर्ति रक्तं नाशयेच्चातिसारम्।
दध्यन्नं वा भोजयेत्तक्रयुक्तं हन्मादेवं चाग्निमान्द्यं सुतीव्रम ॥ 35 ॥

15- dijlnjh xfVdk

कर्पूरजातीफलजातिपत्रिका धत्तूरबीजं जलराशिशोषणम्।
आकल्लकं व्योषमिदं समांशं द्वीपान्तरोत्था च कुबेरकाक्षम् ॥ 36 ॥
सर्वैषधार्धा विजया प्रतिष्टा जीर्णाहिफेनं च तया समानम्।
तदर्धभागं खलु वत्सनाभं स्यादेकतश्चात्र विधाय चूर्णम् ॥ 37 ॥

तद्भवितं भृंगरसेन सम्यक् कोलास्थिमात्रा गुटिका विधेया ॥ 38 ॥
सा शीतवाते ग्रहणीगदे व ह्यर्शेविकारे प्रबलातिसारे।
मंदे च वह्नौ स्मरपुष्टिकर्त्री साऽऽफेनसेवाऽऽकुलमुक्तिदात्री ॥ 39 ॥

16- vfr lkjuk'ku i;ksx%

रालमोचरसनागफेनके वत्सकातिविषमेव नागरम्।
चूर्णितश्च मधुनावलेहितो वलमात्रमतिसारनाशनः ॥ 40 ॥

17- vfr lkjkd'k p.ke

अंकोलमूलप्रभवा त्वचा व छायाविशुष्काथ विचूर्णिता वै।
चूर्ण लिहन् शाणमितं समाक्षिकं जयेदतीसाररूजं नितांतम् ॥ 41 ॥

18- eyikpuh oVh

मिश्रदेशजमतीव शुद्धकं नागफेनमपि नागरावृतम्।
घर्षितं तु वरचंदनैर्युतं कारयेच्च वटिकां सुशोभनाम् ॥ 42 ॥
रक्तिकात्रयमितां च भक्षयेत् पायेत्तदनु तंडुलोदकम्।
हन्ति चैवमतिसारजान् गदानामदोषमलपाचनी वटी ॥ 43 ॥

19- xg.khdikV jl%

तारं स्वर्णं माक्षिकं शुद्धलोहं भागैकैकं गंधकं भागयुग्मम्।
शुद्धं सूतं मारितं तत् त्रिभागं खल्वे सर्वं मर्दितं वासरैकम् ॥ 44 ॥
सर्वं योज्यं हारिणे शृंगकेऽथ लेप्यं मृत्स्नावाससा वेष्टितं च।
वाराहख्ये तत्पुटे गर्तमध्ये आरण्यैर्वै गोमयैः पाचयेद्धि ॥ 45 ॥
उत्तार्यैनं स्वै रसैश्चापि सम्यग् भृंगाह्वाया भावयेत्सप्तवारान्।
चूर्णं दत्वा लोध्रमुस्तामदाह्वाछिन्नापाठाशक्रबीजोद्भवं च ॥ 46 ॥
कापित्थैर्वा स्वै रसैः सृशृतैश्च भाव्यं त्रीणि वाराणि सम्यक्।
सम्यक् शुष्कं गालितं वस्त्रखण्डे माषं चैकं लेहितं माक्षिकेण।
कृष्णाचूर्णैर्माषयुग्मैश्च युक्तं हन्याच्चेदं संग्रहण्याः प्रकोपान् ॥ 47 ॥

20- otdikV jl%

गधं यवक्षारमथाभ्रकं च सूतं विषं टंकणमेव शुद्धम् ।
वचाग्निमन्थं सममत्र कुर्याज्जयन्तिजंबीरकभृंगजद्रवैः ॥ 48 ॥
विमर्दयेत्तत् त्र्यहमेव यत्नाद्गोलं विधायाथ विशोष्य सम्यक् ।
लोहस्य पात्रे च शरावकं वै दत्वा दृढं चोपरि मुद्रयेत्तम् ॥ 49 ॥
अप्यर्धयामं शनकैः प्रकुर्याद्वह्निं सुशीतं हि ततोऽवतारयेत् ।
रसेन तुल्यां प्रविषां प्रदद्यात् कपित्थभृंगीरसमोचकैश्च ॥ 50 ॥
देया बुधैर्भावनिकाश्च सप्त सूर्यातपे वै हि विमर्दयेत् खलु ।
तथेन्द्रबीजानि च धातकी व बिल्वस्य पत्रं च पृथक् समं स्यात ॥ 51 ॥
आसां रसैर्भावय चैकवेलं पश्चाच्च संमर्द्य विधेहि चूर्णम् ।
रसाग्रणीर्बज्रकपाटसंज्ञः शाणैकमात्रो मधुनावलीढः ॥ 52 ॥
सबह्निशुंठीबिडसैंधवं च उष्णाम्बुना वा मथितेन साकम् ।
पीतं तदुग्रं ग्रहणीविकारं हिनस्ति वातप्रभवां रूजं च ।
तथा कफोत्थां च सपैत्तिकां हि हन्यादतीसारहरं परं स्यात् ॥ 53 ॥

21- ik.MdBkj jl%

गंधकाभ्ररसलोहभस्मकं शाल्मलीमुसलिकागुडूचिभिः ।
भावयेत् त्रिफलकार्दुकन्यकाबह्निशक्रजरसैश्च सप्तधा ॥ 54 ॥
जायते हिं भुवि चामृतप्रभः प्लीहपाण्डुविनिवृत्तिदायकः ।
वल्लयुग्मपरिमाणतस्त्वयं लेहितश्च घृतमाक्षिकान्वितः ॥ 55 ॥
शोफपाण्डुविनिवारणक्षमः सेवितश्च यवचिंचिकारसैः ॥ 56 ॥

22- ik.Muk'ku jl%

स्वर्णरूप्यमथ शाणमात्रकं शुद्धताम्रमथ सत्समं कुरू ।
सर्वतः सममिहैव रसेन्द्रं पिष्टिकां कुरू विमर्द्य गोलकम् ॥ 57 ॥
गंधकेन परिवेष्ट्य गोलकं पाचयेच्च मतिमान् भिषग्वरः ।
भूमिमध्यनिहितं सुयन्त्रितं यामषट्कमथवाष्टकुं ततः ॥ 58 ॥

गंधमन्यमपि निक्षिपेत्पुटे एवमत्र परिजारयेद् बुधः।
निम्बुकेन परिपेष्य षड्गुणं गंधचूर्णमथ लोहचूर्णकम् ॥ 59 ॥
योजयेच्च पलमन्यतस्ततो लोहपात्रकुहरे पुटत्रयैः।
पाचयेच्च चिरबिल्ववह्निना पाण्डुनाशनरसस्ततो भवेत्।
वल्लमस्य मधुपिप्लीयुतं लेहितं सकलपाण्डुनाशनम् ॥ 60 ॥

23- ik.Muk'ku jl%

सूक्ष्मं ताम्रदलं विलेप्य बलिना सूतेन सार्धं तथा।
स्थालीमध्यगतं सुपाचितमिदं यामद्वयं बह्निना ॥ 61 ॥
नागं गंधकसंयुतं च पुटितं चित्रार्द्रसम्मिश्रितं।
चूर्णीकृत्य समं सुशोभनरसं संयोजयेच्छास्त्रवित् ॥ 62 ॥
शोफपाण्डुकफवातनाशनो रक्तिकैकपरिमाणतस्त्वयम्।
सेवयेच्च लघु चान्नभोजनं तैलमम्ललवणामिषं विना ॥ 63 ॥

24- ik.Mlnu jl%

सूतं तीक्ष्णकमेव गंधसहितं भागेन संबर्धितं।
पश्चात् खल्वतले विमर्द्य विधिना चूर्णीकृतं गालितम् ॥ 64 ॥
कूप्यां वैविनिवेश्य चिक्कणमृदा संलेपितायां पचेत्।
यामद्वादशमात्रकं हि सिकतायन्त्रेण वैद्याग्रणि ॥ 65 ॥
प्रक्षिपेच्च वरशाल्मलीरसं त्रैफलं च गुडवल्लिकाद्रवम्।
पाचयेच्च मृदुवह्निना दिनं स्वांगशीतलममुं प्रगृह्य च ॥ 66 ॥
त्र्यूषणार्द्रकरसेन भावयेत् पाण्डुसूदनरसोऽयमीरितः।
शुष्कपाण्डुविनिवृत्तिदायको रोगराजहरणः प्रकीर्तितः ॥ 67 ॥

25- exkd ikaMyh jl%

सूक्ष्माणि पत्राणि हि हाटकस्य भूर्जोपमान्यप्यथ कारयेच्च।
तुल्यानि सूतेन समेन खल्वे क्षिप्त्वा त्वहोरात्रिषु तानि मर्दयेत् ॥ 68 ॥

ज्वालामुखीस्वरसकेन च काञ्चनार क्वाथेन लांगलिरसेन तथ विमर्द्य।
पिष्टी यथा दृढतरा भवतीह पश्चाद् गोलं विधाय रूचिरं सहटंकणेन ॥ 69 ॥
सर्वैः समानमथ गंधवरं विशुद्धं गोलं विधाय रूचिरं रविधर्मशुष्कम।
वस्त्रेण वेष्टितमिदं मृदया च लिप्तं तच्छ्रावसंपुष्वरेऽपि विमुद्रितव्यम् ॥ 70 ॥
धार्य ततो लवणपूरितभाण्डमध्ये दद्यात्तो छगणकैर्बहुभिः पुटं तु।
शीतं प्रयातमुपलक्ष्य ततः प्रयत्नाद् घृष्ट्वा च पूर्वविधिवत् खलु यंत्रमध्ये ॥ 71 ॥
दत्वा पुटं गजपुटेन च शीतमत्र भक्षेदिमं रसवरं सुखदं नृणां हि।
क्षौद्रेण युक् च मगधात्रयसंयुतोऽसावष्टाभिरूषणवरैः सह सेवनीयः ॥ 72 ॥
एकोनत्रिंशदथ रोगगनान्निहन्ति यक्ष्माणमेव विनिहन्त्यतिशोषमुग्रम्।
नाम्ना मृगांक उदितः सकलामयघ्नः येव्यो मुदा धनवता पुरूषेण नित्यम् ॥ 73 ॥

26- gsxHkikVy jl%

शुद्धं स्वर्णं कर्षमात्रं प्रकुर्यात्तद्ववत्सूतं शोधितं मुष्टिमात्रम्।
घृष्टवा पिष्टीं कारयेत्खल्वमध्ये गंधो देयः शाणकाः पञ्चविंशत् ॥ 74 ॥
मर्द्यं सर्वं काञ्चनारद्रवेण कृत्वा गोलं तत्क्षिपेन्मूषिकान्तः।
मुद्रां दत्वा शोषयेद् भूघराख्ये यन्त्रे चैनं पाचयेद्वासरान् त्रीन् ॥ 75 ॥
शीतं तं वै सर्वमृद्धृत्य यत्नाच्छुद्धं गन्धं तत्समं मर्दयेच्च।
आर्द्राचित्रोत्थे रसे तद्वराटेष्वापूर्यान्ते युक्तितो मुद्रयेच्च ॥ 76 ॥
कुर्यादेवं टंकणं चाष्टमांशं नागं दद्याट्टंकणादर्धभागम्।
सेहुन्डोत्थैर्दुग्धकैरेव पिष्ट्वा लिम्पेदेवं तान्वराटांश्च सर्वान् ॥ 77 ॥
पश्चात्सम्सक् चूर्णलिप्तेऽथ भाण्डे दत्वा मुद्रा गर्तमध्ये निवेशय।
अग्निं पश्चाज्जवालयेन्नागसंज्ञो शीतं कृत्वा चोद्धरेत्तं रसं हि ॥ 78 ॥
पथ्यं ज्ञेयं यादृशं वै मृगांके क्षारं चाम्लं वर्जयेच्च प्रयत्नात्।
मात्रा वल्लमिता धृता रसवरस्येयं यदा छर्द्यते ॥ 79 ॥
छिन्नायाः स्वरसस्तदा मधुयुतः पेयो जलं वा मधु।
प्रायः श्लेष्मजरूग्गणेषु सगुडं दद्यात्सदा चार्द्रकं।
भृंगीचूर्णसुयोजितो मधुयुतो लीढो विरेकापहः ॥ 80 ॥

कासं श्वासयुतं क्षये ग्रहणिकामग्नेश्च सन्धुक्षणः।
पुष्टिं वै कुरूते बलं वितनुते कार्श्यं परं नाशयेत् ॥ 81 ॥
हेम्नो गभरसो ह्ययं निगदितो व्याधेस्तु विध्वंसको।
नाम्ना पोटलिकाभिधो रसवरः प्रोक्तो द्वितीयः खलु ॥ 82 ॥

27- gsxHkiksVyh

भागा रसस्य स्वलु वेदमिताश्च हेम्नः पिष्टीं विधाय वरगंधदशद्विभागे।
खल्वे निधाय किल कज्जलिकां तथैषां मुक्ताफलान्यपि च षोडशभागकानि ॥83॥
तुर्यांशकानपि च शुद्धवराटकांश्च शंखं तथा कलितटंकणभागमेकम्।
संर्व विमर्द्यं खलु निम्बुकजै रसैर्वा गोलं विधाय खलु संपुटके विद्ध्यात् ॥ 84 ॥
तन्मुद्रयेल्लवणभस्मवरेण सम्यक् हस्तप्रमाणकृतगर्तवरे सुपूर्य।
सद्गोमयैर्गजपुटं प्रमितं प्रद्द्यात् तत्स्वांगशीतलगतं च समृद्धरेद्धि ॥ 85 ॥
पिष्ट्वार्ध माषमिह क्षौद्रधृतेन लिह्यादेकोनत्रिंशमरिचैः सहराजते वा।
सद्धेमजेऽथ किलकाचमये सुधार्यं सश्वासकासक्षयवातकृतेऽतिसारे ॥ 86 ॥
मन्दानलेन्यगदवत्सु च पोटलीयं स्यात्सर्वरोगशमनाय बुधैः प्रदिष्टा ॥ 87 ॥

28- jktexkd jl%

पलैकमानं रसभस्मकं स्याद्धिरण्मयोत्थं भसितं पलैकम्।
शुद्धय बंगस्य पलप्रमाणं तथैव मुक्ता द्विपलोन्मिताः स्युः ॥ 88 ॥
पादांशतष्टङ्कणमेव खल्वेऽम्लवेतसा सर्वमिदं विभाव्य।
शुद्धेन पश्चाद्यबकाञ्जिकेन संमर्द्य सर्वं दिनसप्केन ॥ 89 ॥
गोलं विधायाथ विशोषयित्वा मूषागतं तं खलु पाचयेद्धि।
शीतं समुद्धृत्य ततो रसेन्द्रं विचूर्ण्य धार्यः स तु हेमपात्रे ॥ 90 ॥
हेम्नस्त्वभावे रजतस्य पात्रे नान्यस्य पात्रेषु निवेशनीयः।
अयं राजमृगांकाख्यो रोगराजस्य घातकः।
पथ्यं पूर्वोक्तविधिना कारयेन्मतिमान् भिषक् ॥ 91 ॥

29- ykdsukFk iksVyh jl%

बुभुक्षितः शुद्धरसो द्विभागस्तथा हि गन्धस्य च भागकौ द्वौ।
द्वयोः शुभां कज्जलिकां विधाय सूताद्वराटेषु चतुर्गुणेषु ॥ 92 ॥
शनैः शनैः सर्वमिदं प्रपूर्य भागैकटंकं रविदुग्धपृष्टम्।
तेषां तदास्येषु विलेपयित्वा मुद्रां विदध्यात्किल शोषयेच्च ॥ 93 ॥
यन्त्रे दृढे तं विनिवेश्य यत्नाद्वह्निं चतुर्याममधः प्रकुर्यात्।
शंखस्य खण्डानि पलान्यथाष्टौ तत्संपुटस्यान्तरतो विवस्येत् ॥ 94 ॥
शरावसन्धिं खलु मुद्रयित्वा हस्तोन्मिते गर्तवरेऽपि धृत्वा।
पुटं प्रदद्यादथ नागसंज्ञं शीतं समुद्धृत्य ततः प्रयत्नात् ॥ 95 ॥
पिष्ट्वाथ खल्वे खलु सर्वमेव वल्लद्वयं भक्षितमस्य सम्यक्।
क्षौद्रेण युक्तं विनिहन्त्यशेषादेकोन त्रिंशद्गणरोगजाताम्।
पीडां प्रकाण्डां न च संशयोऽस्ति सेव्यरूमानः किल लोकनाथ ॥ 96 ॥

30- lfpdkHkj.k jl%

शुद्धं विषं पलमितं रसमेकशाणं चूर्णीकृतं तदनु काचशरावलिप्तम्।
मुद्रां विधाय सुदृढामपि यामयुग्मं तत्संपुटे कुरु भिषग्वर वह्निमेव ॥ 97 ॥
उद्घाट्य संपुटमिदं शनकैः सुलग्न-धूमं शनैरपि शनैः परिगृह्य यत्नात्।
संवेशयेत्तदनु काचमये सुपात्रे सूच्या मुखे लगति तच्च प्रमाणमस्य ॥ 98 ॥
संमूर्छिते सकलदोषजसन्निपाते शस्त्राहतं दशमरन्ध्रगतं प्रघर्षेत्।
रक्तभेषजसंसर्गान् मूर्छितोऽपि हि जीवति ॥
तथैव कृष्णसर्षेण दृष्टोऽपि न मरिष्यति ॥ 99 ॥

31- ipoD=k jl%

सूतं गंधं कर्षयुग्मप्रमाणं तत्पादांशां कारयेद्वै शिलाख्याम्।
व्योषं ताप्यं पिप्पली तत्समानां प्रत्येकं वै भेषजं चूर्णयेच्च ॥ 100 ॥
भाव्यं पित्तैर्मत्स्यमायूरजैर्वै धर्मे कृत्वा सप्तवारं हि सम्यक्।
गुञ्जायुग्मं भक्षितः पञ्चवक्त्रो मूर्च्छांहन्यात्सन्निपातेन जाताम् ॥ 101 ॥

32- ipoD=k jl%

सूतं गंधं टंकणं वत्सनाभं कृष्णं कारयेद्वै समांशाम् ।
धूर्तद्रावैर्मर्दितं वासरैकं चूर्णं कृत्वा गालितं सूक्ष्मवस्त्रे ॥ 102 ॥
वल्लं भक्षेत्सन्निपाते सुतीव्रे सार्कं काथं नागरं चानुपाने ।
पथ्यं दध्योदनं कार्यं जलयोगं तु कारयेत् ॥ 103 ॥
कफप्रकोपे सक्षौद्रं सार्द्रं दद्यात्प्रयत्नतः ।
अग्निं प्रदीपयत्याशु ज्वरं हन्यात् त्रिदोषजम् ॥ 104 ॥

33- mUeRr jl&uL;e

सूतं गंधं मर्दयेद्वासरैकं धूर्तद्रावैस्त्र्यूषणं तुल्यमस्मात् ।
उन्मत्ताख्यःकथ्यतेऽयं रसाग्र्यो नस्ये दद्यात् सन्निपातान्निहन्ति ॥ 105 ॥

34- lfUuikr×tu jl%

दन्तीवीजं निस्तुषं चाष्टनिष्कं कृष्णं कृष्णामूलसूतं त्रिनिष्कम् ।
भाव्यं द्रावैः पक्कजम्बीरजैर्वा सप्ताहं तन्मर्दयेत्सप्रयत्नम् ॥ 106 ॥
दत्तो रसश्चाञ्जनेन सन्निपातान्निहन्ति वै ।
सन्निपाताञ्जनरसः कथितः शास्त्रवर्त्मना ॥ 107 ॥

35- dudlqnj jl%

स्वर्णं कुर्यांच्चाष्टमाषप्रमाणं शुद्धं सूतं सूर्यनिष्कप्रमाणम् ।
गंधं चाभ्रं वेदशाणप्रमाणं शुद्धं शुल्बं युग्मशाणोन्मितं स्यात् ॥ 108 ॥
ताप्यं कृत्वा शाणयुग्मप्रमाणं तद्वद् बंग त्रिप्रमाणं सुवीरम् ।
कुर्याल्लोहादष्टनिष्कान् विशुद्धान् नागं शुद्धं तोलकैकं प्रसिद्धम ॥ 109 ॥
लांगल्याह्वामूलमेकं पलं स्यान्निम्बूतोयैः पेषयेत्तं दिनैकम् ।
दद्यादेवं कुक्कुटाख्यं पुटं वै शीतं कृत्वा चूर्णयेत्तच्च सर्वम् ॥ 110 ॥
बल्लं देयं सन्निपाते सुतीव्रे सर्पे दष्टे स्थावरे जंगमे बा ।
कुष्टव्याधिं चाग्निमांद्यं त्वजीर्णं हन्याच्चेदं शृंगवेरानुपानात् ॥ 111 ॥

36- lfUuikrHkjo jl%

सूतं चैकं गंधकं स्यात्त्रिभागं खल्वे घृष्ट्वा कज्जलीं कारयेच्च।
तारं ताम्रं बंगभस्माभ्रभस्म लोहं कुर्यात्सर्वमेंकैकभागम् ॥ 112 ॥
वह्निज्वालावज्रवल्ल्यब्नादाः शुण्ठी बैल्वं क्वाथयेत्तद्रसैर्वा।
मर्द्यं यामं यत्नतोऽपि प्रकर्षात् कृत्वा गोलं वेष्टितं वस्त्रखण्डे ॥ 113 ॥
भाण्डे चार्धं पूरयित्वाथन गोलं स्थाप्य स्वेद्यं याममेकं हि पश्चात्।
कृत्वा चूर्णं काचकूप्यां निधाय वह्निं दद्याद्वाकलुकाख्ये द्वियाम् ॥ 114 ॥
शुद्धं रक्तं विद्रुमं चूणयित्वा कर्षे कर्षे शाणमात्रं विदध्यात्।
व्यालक्ष्वेडं कालकूटं द्विवल्लं प्रत्येकं वै भावितं सूर्यतापे ॥ 115 ॥
प्रश्चान्मुस्तावेतसं पिप्पलीं च लोगां मांसीं हेमवल्लीं च नीलीम्।
पत्रं चित्रात्कुष्ठकौठेरकं च रास्नां यष्टिं देवदालीं मधूकम् ॥ 116 ॥
मुण्डिं कृष्णां तालमूलीं समस्तं संकुट्याथो तुल्यभागं गृहीत्वा।
भाव्यं सम्यक् श्यामधत्तूरजातै द्रावैरेभिर्भावितं सप्तवारम् ॥ 117 ॥
चूर्णं कृत्वा वल्लमात्रं प्रदद्याद् दोषैर्दुष्टे सन्निपाते ज्वरे च।
सर्वोमादे भैरवो भूतदोषे देयश्चोग्रे सन्निपातादिरेषः ॥ 118 ॥

37- i×pker jl%

मृतं सूतं तथा चाभ्रं बंगं ताम्रं च कान्तकम्।
मेलितं च समासेन मर्दयेत्कन्यकाद्रवैः ॥ 119 ॥
घृष्ट्वा पानीययोगेन वटीमेकां च चूर्णयेत्।
भक्षितो वल्लमात्रं हि कृष्णाक्षौद्रेण संयुतः ॥ 120 ॥
कासश्वासान्निहन्त्याशु तमः सूर्योदये यथा ॥ 121 ॥

38- okruk'ku jl%

सूतं स्वर्णं ताम्रवैक्रान्तके च लोहं ताप्यं तालकं गंधकं वै।
अब्धेःफेनं शुद्धसौवीरकं व कृत्वा सम्यक् सर्वमेवं समांशम् ॥ 122 ॥

भागं चैकं कारयेद्वै रसोनं वज्रीक्षीरैर्मर्दितं वासरैकम् ।
रूध्वा सम्यग् भूधरे तं विपाच्य माषं चैकं भक्षयेदार्द्रकेण ॥ 123 ॥
लिह्यादेनं पिप्पलीमाक्षिकेण कृष्णामूलस्यानुपेयः कषायः ।
सर्वान्वातान्वातजातान्विकारान् हन्यात्सत्यं भाषितं भैरवेण ॥ 124 ॥

39- fojsdh jl

तुल्यं सूतकटंकणं पलमितं गन्धात्पलं पिप्पली ।
शुण्ठीग्रन्थिकव्योषकान् द्विपलकान् प्रत्येकभागान् कुरू ॥ 125 ॥
सर्वैरेव समांशनिस्तुषकृतं दन्तीफलं चूर्णयेत् ।
गञ्जैकः सितया समं रसवरः संभक्षितो रेचकृत ॥ 126 ॥

40- bPNkHksn jl

कृष्णानागरटंकणं सदरदं प्रत्येकमेवाक्षकं
हेमाह्या पलमात्रकात्र कथिता दन्तीफलं तत्समम् ॥ 127 ॥
चूर्णीकृत्य समस्तकानि सततं गोदुग्धकैर्भावयेत् ।
बल्लैकः सितया समं रसवरः संभक्षितो रेचकृत ॥ 128 ॥

41- vfXujl cgr ¼Lo;efXu jl½

सूतं द्विधा गंधकभागयुग्मं कुर्याच्च खल्वेन तु कज्जलीं हि ।
तस्याः समं तीक्ष्णकचूर्णमेव रसेन संमर्द्य च कन्यकायाः ॥ 129 ॥
आच्छाद्य पत्रेण रूवूद्भवेन यामार्धमात्रं रवितापतप्तम् ।
धान्यस्य राशौ विनिवेश्य सप्त दिनानि संमर्द्य ततो दृढं हि ॥ 130 ॥
वस्त्रेण संगाल्य ततो हि यत्नात्तच्चूर्णकं वारितरं परं स्यात् ।
व्योषं चतुर्जातवरालवंगं जातीफलैलं च समांशकानि ॥ 131 ॥
संचूर्ण्य सर्वं समभागतीक्ष्णं क्षौद्रेण लीढं खलु निष्कमात्रम् ।
रसोऽग्निनामा क्षयकासजूर्तिं विनाशयत्येव न संशयोऽस्ति ॥ 132 ॥

42- vfXunhiu jl%

पारदामृतलवंगगधकं भागयुग्ममरिचेन मिश्रितम् ।
अत्र जातिफलमर्धभागिकं तिंतिडीफलरसेन मर्दितम् ॥ 133 ॥
माषमात्रमनुपानमार्द्रक सद्य एव जठराग्निदीपनः ॥ 134 ॥

43- cgfulr jl%

भागौ द्वौ वरशंखकस्य गदितौ दग्धा वराटास्तथा ।
गंधस्यैव तु चार्धभागसहितः सूतस्तथा योजितः ॥ 135 ॥
कृष्णाभागयुतं विचूर्ण्य सकलं सद्वत्सनाभात्त्रयो ।
भागा निम्बरसैर्विमर्द्य सकलं संसेवितं चाग्निकृत् ॥ 136 ॥

44- l;kor jl%

सूतं चैकं गंधकं चार्धभागं कन्याद्रावैर्मर्दयेद्याममेकम् ।
कल्केनानैव शुल्बस्य पत्रं लिप्तं पश्चात्पाचितं भाण्डमध्ये ॥ 137 ॥
यामद्वंद्वं स्वेदितं शीतलं वै गुञ्जामात्रं भक्षितं हन्ति शोफम् ।
कासं श्वासं जूर्तियुक्तं निहन्यात् सूर्यावर्तः सम्यगेव प्रसिद्धः ॥ 138 ॥

45- LoPNnHkjo jl%

सूतं गंधं ताप्यकं तालकं वै निर्गुंडीबह्न्यूषणं चाग्निमन्थम् ।
पथ्योपेतं शाणमात्रं पृथक्स्यात् खल्वे पिष्ट्वा बीजपूरद्रवेण ॥ 139 ॥
चूर्णं कृत्वा भक्षयेन्माषमात्रं कृष्णा सर्पिः क्षौद्रयुक्तं प्रलीढम् ।
सर्वान्हन्याच्चातिसारान्सुघेरानामं बह्नेर्मन्दतां चापि सद्यः ॥ 140 ॥

46- f=kfoØe jl% ¼rkeHkLe fof/k½

छागीदुग्धे ताम्रपत्रं विपाच्यं तत्ताम्रं वै सूतगन्धेन तुल्यम् ।
कृष्ण चूर्णं सिन्दुवारेण घृष्टं गोलं कृत्वा यामपात्रं पचेत्तम् ॥ 141 ॥
यन्त्रे पाच्यं वालूकाख्ये च सम्यक् शीतं कृत्वा भक्षितं गुञ्जयुग्मम् ।
काथश्चास्मिन्बीजपूरस्य पेयो मासेनैकेनाश्मरी नाशमेति ॥ 142 ॥
नाम्नायं त्रैविक्रमेण प्रसिद्धो वृद्धौ कृच्छ्रे विद्रधौ चाश्मरीषु ॥ 143 ॥

47- rkydšoj jl%

तालमाक्षिकमनःशिलाः समाः शुद्धसूतमथ टंकणं समम् ।
चूर्णयेच्च रसतो द्विगंधकं गंधतुल्यमथ ताम्रभस्मकम् ॥ 144 ॥
लोहभस्मपलतुर्यकं तथा मर्दयेच्च पलपञ्चके रसैः ।
चुक्रजैश्च विनिवेश्य संपुटे दापयेच्च पुटमत्र कुकुटम् ॥ 145 ॥
मर्दयेच्च पुनरेव तद्रसैर्निक्षिपेच्च मृतलोहशुल्बकम् ।
वेदयुग्मपलमात्रकं क्रमात् त्रिंशदंशविषमत्र योजयेत ॥ 146 ॥
माहिषाज्यमघुमिश्रितं सदा सेवयेच्च किल वललपञ्चकम् ।
सोमराजिफलचूर्णकर्षकं सर्पिषा मधुयुतं लिहेदनु ।
तालकेश्वररसः सदा बुधैः कथ्यते सकलकुष्ठरोगहा ॥ 147 ॥

48- d"BdBkj jl%

सूतभस्म्रसमं गंधं मृतायस्ताम्रगुग्गुलुः ।
त्रिफलानिम्बशुंठयोथ चित्रकश्च शिलाजतु ॥ 148 ॥
इत्येवं चूर्णितं कुर्यात्प्रत्येकं निष्कषोडश ।
चतुःषष्ठिमितान्बीजान्करञ्जस्य प्रदापयेत् ॥ 149 ॥
चतुःषष्ठिमितं चाभ्रं मध्याज्याभ्यां विलोडयेत् ।
स्निग्धभाण्डगतं खादेद् द्विनिष्कं सर्वकुष्ठजित् ॥ 150 ॥

49- d"B?u jl%

शुद्धं सूतं गन्धकं वै द्विभागं कन्यानीरैर्मर्दयेद्वासरैकम ।
शुद्धं लोहं मारितं भागमेकं गोलं कृत्वा लोहपात्रे निधाय ॥ 151 ॥
किञ्चित् किञ्चिद्गोजलं तत्र सिञ्चेत् चुल्यामग्निं यामयुग्मं शनैश्च ।
तीव्राग्निं वै कारयेद्याममर्धं कुष्ठध्नोऽयं स्वांगशीतं विचूर्ण्य ॥ 152 ॥
बह्निः काष्ठोदुम्बरी सोमराजी श्रेष्ठा तद्वद्राजवृक्षो विडंगम् ।
लेहं कृत्वां लेपयेद्दुष्टकुष्ठं गुञ्जायुग्मं भक्षयेद्वै रसं च ।
दद्रूकुष्ठं श्वेतकुष्ठं विचर्चीं सत्यं सर्वान्नाशयेत्तवग्गदांश्च ॥ 153 ॥

50- l;HkDr p.ke

कर्तव्यं वै सोमराज्याः सुचूर्णं क्राथेनैतद् भावितं खादिरेण ।
प्रातःकाले भक्षयित्वा त्रिशाणं पेयं क्षीरं गोघृतं चानुपाने ॥ 154 ॥
कुष्ठस्थाने स्फोटकाः संभवन्ति सप्ताहाद्वै निश्चितं श्वेतकुष्ठे ।
नीलीं गुञ्जां हंसपादीं कसीसं धत्तूरं वै सूर्यभक्ताभिधानाम् ॥ 155 ॥
तुल्यान्येवं लेपयेत्स्फोटकानां शान्त्यर्थं वै मानवः सप्तरात्रात् ।
श्वित्रं कुष्ठं नाशमायाति सम्यक् चूर्णं चेदं सूर्यभक्ताभिधानम् ॥ 156 ॥

51- 'osd"B?u ysi%

गुञ्जामूलं बह्निमूलं बलाया मूलं चाम्लैर्घर्षितान्येव सम्यक् ।
श्वित्रं शीघ्रं नाशयन्तीह लेपाल्लेपश्चायं श्वित्रकुष्ठघ्ननामा ॥ 157 ॥

52- losoj jl%

सूताच्चैको वेदभागा बलेः स्युः खल्वे यामं मर्दयेन्निम्बुनीरैः ।
अभ्रं ताम्रं लोहकं हिंगुलं च प्रत्येकं वै कारयेत्सूततुल्यम् ॥ 158 ॥
स्वर्णं ताप्यं रूप्यकं बिल्वमेकं माषैकं वै मारितं वज्रचूर्णम ।
तालं शुद्धं कारयेन्मुष्टियुग्मं मर्द्यं वासावारिणा वासरैकम ॥ 159 ॥
धूर्तेणैवं वस्तनाभेन भाव्यमर्कक्षीरेणाथ जंबीरजेन ।
वज्रीक्षीरैर्मर्द्य वाजीविषेण कृत्वा गोलं वाससा वेष्टयित्वा ॥ 160 ॥
बालूयंत्रे स्वेद्यमेतद्दिनैकं पश्चादेनं चूर्णयेच्छ्लक्ष्णकं हि ।
नागं शुद्धं योजयेन्मुष्टिमात्रं कृष्णाचूर्णं मुष्टियुग्मं प्रदद्यात् ॥ 161 ॥
गुञ्जायुग्मं भक्षयेन्माक्षिकेण दुष्टं कुष्टं मण्डलं नाशयेच्च ।
बाकुचीं देवकाष्ठं च कर्षमात्रं विचूर्णयेत् ॥ 162 ॥
लिहेदेरण्डतैलन ह्यनुपानं सुखावहम् ॥ 163 ॥

53- Lo.k{khj jl%

हेमाह्वापलपञ्चकं तु घटके तक्रे पचेद्वहनिना ।
जीर्णे तक्रघटे पुनः खलु घटे क्षीरे तथैवं पचेत् ॥ 164 ॥

जीर्णे क्षीरघटे विशोष्य विधिवत् संचारयेद्यत्नत।
श्चूर्णं पञ्चपलं हि वस्त्रगलितं कृत्वाथ संयोजयेत् ॥ 165 ॥
कृष्णां हि द्विपलां सुमूर्च्छितरसे त्वेकीकृतां भक्षये।
न्निष्कैकं मधुमिश्रितं घृतयुतं प्रातः सदा सेव्यताम् ॥ 166 ॥
कुष्ठव्याधिविनाशनः सुखकरः कान्प्रिदः कामिनां।
स्वर्णक्षीर्यभिघो रसोऽयमभितः ख्यातो भिषङ्न्मण्डले ॥ 167 ॥

54- egc) jl% ¼iegxtd$jh½

भस्मसूतमृतकान्तलोहकं माक्षिकं च कुनटीं शिलाजतु।
त्र्यूषणं च त्रिफला कपित्थकं रात्रियुग्ममथ कुष्ठबीजकम् ॥ 168 ॥
भृंगराजरसकेन भावयेदेकविंशति दिनानि पण्डितः।
निष्कमात्रमथ माक्षिकेण चेल्लेहितः सकलरोगनाशनः ॥ 169 ॥
मेहबद्धरस एष सज्जनाः सर्वमेहगजराजकेसरी।
महानिम्बस्य बीजानि पिष्ट्वा षट्सम्मितातिं च ॥ 170 ॥
पलतण्डुलतोयेन घृतनिष्कद्वयेन च।
एकीकृत पिबेच्चानु हन्ति मेहं चिरन्तनम् ॥ 171 ॥

55- egkcgfuj l% ¼egkfXu jl%½

चत्वारः सूतभागास्तदनु बलिवसा चाष्टभागा विधे या।
गौरीश्रेष्ठाशिवानां कथितमिदमहो त्रित्रिभागं क्रमेण ॥ 172 ॥
एकीकृत्य विचूर्णयेच्च सकलं स्नुग्बह्निभृंगद्रवै।
र्भाव्यं सप्तदिनावधि क्रमगतं वातारितैलेन वै ॥ 173 ॥
एष स्याद्धि महाग्निनामरसराट् पथ्ये जलं शीतलं।
वर्ज्यं क्षारमथाम्लकं शमयते संमूढवातं खलु ॥ 174 ॥

56- fo|k/kj jl%

तालं ताप्यं च गंधं द्युमणिरथ शिलां सूतराजः समांशं।
सर्वं संमर्दितं चेत्तदनु वरकणाक्वायन भावनीयम् ॥ 175 ॥

वज्रीक्षीरेण पश्चाात्किल सकलमिदं चूणितं वस्त्रपूतं।
निष्कार्धं भक्षयेद्वै जठरकृतगदान्हन्ति विद्याधराख्यः ॥ 176 ॥

57- f=kus=kjl%

स्वर्णं टंकणमेव हारिणभवं शृंगं तथा शुल्वकं।
सूतं वै समभागकं दिनमथो मर्द्यं रसैश्चार्द्रकैः ॥ 177 ॥
खल्वे मर्द्य च वेष्टितं दृढपटे गोलं पुटेद्वह्निना।
योगोऽयं गुदकीलहा मधुघृतैः सेव्यस्त्रिनेत्राभिधः ॥ 178 ॥

58- 'kyxtd$jh jl% ¼fof'k"VLrkeHkLeidkj½

भागः सूतो गंधकं भागमेकं मर्द्यं पश्चात्खल्वमध्येऽथ यामम्।
शुद्धं ताम्रं चोभयेस्तुल्यभागं कन्यानीरैर्मर्द्य गोलं विधेयम् ॥ 179 ॥
तद्गोलं वै धारितं संपुटान्तः सामंद्राख्ये थापयित्वापि यंत्रे।
दत्वा मुद्रां भाण्डवक्त्रं निरूध्य गर्ते कृत्वा छाणकैः पूरितं तत् ॥ 180 ॥
पौनःपुन्यं नागसंज्ञं पुटं हि दत्वा शीतं चौद्धरेत्तं प्रयत्नात्।
नैरूत्थं तत्पणखण्डे द्विगुञ्जं शूलान्यष्टौ नाशयेद्भक्षितं चेत।
हिङ्गुं शुण्ठीं जीरकं चोषणं वै चूर्णं कृत्वा पाययेदुष्णतोयैः ॥ 181 ॥

59- vfXurq.Mh oVh

सूतं समं गन्धकवत्सनाभं शिवाययवान्यामलकाक्षकानि।
क्षारद्वयं चित्रकसिंन्धुजीरं सामंद्रकं त्र्यूषणकं च रूच्यम् ॥ 182 ॥
समं प्रकुर्याद्विषमुष्टिमेभिंर्जबीरनीरेण विमर्दनीयम्।
विसूचिकाजीर्णमदेग्निमान्द्ये सेव्योदरे वा वटिकाग्नितुण्डी ॥ 183 ॥

60- vth.kd.Vd jl%

शुद्धं सूतं विडं गंधं समं सर्वं विचूर्णयेत्।
मरिचं सर्वतुल्यांशं कंटकारीफलद्रवैः ॥ 184 ॥

मर्दयेद्भावयेदेव मेकविंशतिवारकम् ।
वल्लमात्रां वटीं खादेत्सर्वाजीर्णप्रशान्तये ।
अजीर्णकंटकाख्योऽयं रसो हन्ति विसचिकाम् ॥ 185 ॥

61- xUFkkuHkjo jl%

सूत ताम्रं हिङ्गुबाह्याह्वय च गन्धं तालं सैंधवं तिक्तकाख्यम् ।
तुल्यं सर्वं देवदालीरसेन निर्गुंडया वा मेघनादाद्रसैर्वा ॥ 186 ॥
कोशातक्या मर्दयेद्वासरैकं चूर्णं कृत्वा भक्षयेन्माषमात्रम् ।
क्षौद्रैर्युक्तं नाशयेच्छ्लेष्मरोगान्नैम्बं काथं चानुपाने पिबोद्धि ॥ 187 ॥

62- egkdky jl%

सूतं गंधं माक्षिकाभ्रं विषं च लोहं बंगं शुल्बजातीफलैलाम् ।
दंतीबीजं स्वर्णबीजं लवङ्गं त्वङ्नागाख्यं भागमेकं प्रकल्प्यम् ॥ 188 ॥
मारीचं स्याच्छंभुनेत्रं विमिश्रय लौहे खल्वे सिद्धिसारेण भाव्याम ।
घृष्ट्वा धर्म चैकविंशाद्दिनानि दिव्यः सूतः स्यान्महाकालनामम् ।
कासं श्वासं राजयक्ष्माणमुग्रं हृ द्रोगादीन्हन्त्ययं सन्निपातम् ॥ 189 ॥

63- gsei i.Vh jl% ¼lIrkeri i.Vh½

भागमेकमिह सूतभस्मनो भागयुग्ममपि गन्धकस्य च ।
कान्तलोहभवमर्कसंभवं तारभस्म गगनं सुमारितम् ॥ 190 ॥
हेमभस्म सकलं रसांशकं लोहपात्रजठरेऽथ पाचयेत् ।
द्राव्यता भवति तत्र वै यदा निक्षिपेच्च कदलीदले तदा ॥ 191 ॥
आढरूषसुरसाजयन्तिकामुण्डिकात्रिफलकार्द्रभृंगिका ।
मेघनादकटुकन्यकारसैः प्रत्यहं तु परिमर्दयेद्दृढम् ॥ 192 ॥
वत्सनाभजरसैर्दिनत्रयं लोहपात्रनिहितं पचेत्क्षणम् ।
हेमपर्पटकसंज्ञितो रसः शृंगवेरकरसेन योजयेत ॥ 193 ॥
वल्लयुग्ममितमानतस्त्वयं श्वासकासविनिवृत्तिदायकः ।
पिप्पलीभिरनुपाययेत्तथा काथमात्र सुरसाटरूषजम् ॥ 194 ॥

64- vfXudekj dihid jl% ¼egkfXudekj½

सूतं चेकं गंधकं च विभागं नागं बंगं शुल्वतारं च हेम।
अभ्रं लोहं तारमाक्षीकवज्रमेकैकं वै शोधयित्वा प्रदेयम् ॥ 195 ॥
मुण्डीश्वेताकाकमाच्यश्वगन्धानिर्गुण्ड्यो वै भृङ्गराजेन युक्ताः।
द्रावैरेषां वासरान् त्रीन् प्रमर्द्यात्खल्वे सम्यग्गोलकं कारयेद्धि ॥ 196 ॥
पश्चाद् धर्मे शोषयेत्तं च गोलं लेपाः सम्यक् पञ्च मृदभिः प्रदेया।
भाण्डं चार्धं पूरयेद्वालुकाभिर्मध्ये गोलं निक्षिपेन्मुद्रयेच्च ॥ 197 ॥
अग्निं कुर्याद्यामषष्टयष्टमात्रं शीते सिद्धो गृहतेयं रसेशः।
कृष्णा कव्ार्थभार्वनाः पञ्च देया आर्द्रेणैवं भावयेत्पञ्चवारम् ॥ 198 ॥
ज्वालामुख्या स्वैः रसैः सप्तवारं चित्र काथैः सूर्यवारं विभाव्य।
निर्गुंडया वै भावना भानुमात्राः पश्चात्कार्या बल्लमात्रा वटी हि ॥ 199 ॥
देया सद्भिः पञ्चमांशा हि कृष्णा तद्वच्छुण्ठी चूर्णिता तत्प्रमाण।
कासे श्वासे मूत्रकृच्छ्रे ग्रहण्यामर्शःशेफे चाश्मरीमेढ्ररोगे ॥ 200 ॥
मन्देवह्नौ वातरोगेऽथ शूलेऽपस्मारे वा सन्निपाते बलासे।
सेव्यश्चाद्रैरग्निकौमारनामा क्षारं चाम्लं वर्जतेत्तद्धि पथ्यम् ॥ 201 ॥

65- vfXu/ot jl% dihid%

कर्षौ द्वौ रसगंधयोस्तु समयोः संमर्द्य सर्पस्य वै।
कर्षैकेन विषेण कज्जलनिभं काचस्य कूप्यां क्षिपेत् ॥ 202 ॥
लिप्त्वा कर्पटमृत्स्नया सुविधिना संपाच्य यामाष्टकं।
ज्ञात्वा शीतलमत्र चापि विधिना मर्द्यं द्विकर्षोषणैः ॥ 203 ॥
भक्षेद्रक्तिकमिक्षुशर्करयुतं नाम्नारसौऽग्निध्वजो।
मन्दाग्निक्षयसन्निपातमरूतां नाशाय चायं वरः ॥ 204 ॥

66- mnj?u jl%

शुद्धस्य ताम्रस्य दलानि कुर्याद्पलानि त्रीण्येव व गन्धकस्य।
पलद्वयं वै रूचकस्य चैकं पलं रसस्यापि विमर्द्य खल्वे ॥ 205 ॥

चूर्णं विधायाप्यथ सिन्दुरवाररसेन पत्राणि विलेपयेच्च।
तत्संपुटस्यान्तरतो निधाय विमुद्य तत्संपुटमेव वह्नौ ॥ 206 ॥
यामं तथैकं छगणैः पुटेच्च जातं सुशीतं हि विचूर्णयेत्तत्।
तन्नागवल्लीदलमध्यतोऽपि वल्लैकमात्रः सकलोदरघ्नः ॥ 207 ॥

67- LFkkY;kid"k.k jl%

सूतबोलमृततालताम्रकं चार्कदुग्धरसकेन मर्दितम।
क्षौद्रयुक्तमपि वल्लमात्रकं भक्षितं तदतिबृंहितं जयेत्।
तोयमेकपलमत्र मात्रया पानतोऽप्यखिलमेहहारकम् ॥ 208 ॥

68- okresgkUrd jl%

सूतभस्म वरबंगभस्मकं मर्दित हि दिवसं जयारसे।
लेहितं च मधुना दिनत्रयं वातमेहविकृतिं प्रणाशयेत् ॥ 209 ॥

69- iesgkd'k jl%

हेमबीजविषवंगसूतकं गन्धकं गगनभस्मकं समम्।
नागवल्लिजरसेन मर्दितं कामदं सकलमेहजिद्भवेत् ॥ 210 ॥

70- esgkfj jl%

टंकणं च रसराजगन्धकं सीसकं च रसकेन संयुतम्।
नागवल्लिजरसेन मर्दितं सर्वमेहकृतरोगनाशनम् ॥ 211 ॥

71- LFkyjktxtd$jh jl%

रसेन्द्रं रजतं ताप्यं गगनं ताम्रमायसम्।
स्वर्णं च क्रमवृद्धानि मर्दयेत्पूरवारिणा ॥ 212 ॥
अन्येन चाम्लवर्गेण मर्दयेत्सप्तवासरान्।
काचकूप्यां निधायाथ पचेद्यामाष्टकद्वयम् ॥ 213 ॥
स्वांगशीतलमुत्तार्य गृहणीयात्तं च मर्दयेत्।
आर्द्रकस्वरसेनैव द्रोणपुष्पीरसेन च ॥ 214 ॥

मर्दयेत्कन्यकाद्रावैः काकमाचीरसेन च ।
बृहत्याः पत्रतोयेन बीजतोयेन वा पुनः ।
प्रत्येकं दिनमेकं हि भावनां दापयेत् क्रमात् ॥ 215 ॥
पिप्पलीमधुना सार्धं चैतद्गुञ्जाद्वयं भजेत् ।
स्थूलदुर्दिनविनाशने मरूत् स्थूलपर्वतविनाशने हरिः ।
स्थूल दोषरसशोषणक्षमः स्थूलराजगजकेसरी रसः ॥ 216 ॥

72- fl)i×pkuu jl%

सूतं गंधं टंकणं वै समांशं व्योषं सुस्तं वत्सनाभं वरां च ।
सर्वेभ्यो वै निष्कमात्रं गुडेन खादेद् गुञ्जायुग्ममात्रां वटी हि ।
कुष्ठान्मेहान् शोफशूलादिदोषान् हन्तीत्येवं सिद्धपञ्चाननोऽयम् ॥ 217 ॥

73- 'khrfj jl%

एकं रसं गंधकमेव शूद्धं द्विभागयुक्तं च विमर्द्य खल्वे ।
पक्कार्कपत्रोत्थरसेन यत्नात् पुनर्नवावह्निरसैश्च पच्यात् ॥ 218 ॥
तस्यार्धभागेन विषं विमिश्रय चूर्णीकृतं वल्लमिलं च लिह्यात् ।
शीतारिनामा च रसोत्तमोऽयं शीतस्य वातस्य निवारणाय ॥ 219 ॥

74- deqn'oj jl%

सूतभस्म समहेमभस्मकं मौक्तिकं च रसपादटङ्कणम् ।
गन्धमत्र कुरू सर्वतुल्यकं चूर्णितं तुषजलेन गोलकम् ॥ 220 ॥
लेपयेन्मृदु मृदा विशोषितं पाचितं सिकतयन्त्रमध्यतः ।
वासरैकमथ शीतलीकृतश्चूर्णितो मरिचमाक्षिकैः प्लूतः ।
भक्षितो हि कुमुदेश्वरो रसो राजयक्ष्मगदमूलनाशनः ॥ 221 ॥

75- ;{egj jl%

शुद्धसूतविषगंधहाटकं सर्वमेव समभागमाहरेत् ।
मर्द्य चार्द्रकरसेन चित्रकैः प्रक्षिपेच्च सुदृढे सुभाजने ॥ 222 ॥

ताम्रभाजनमथोपरिस्थितं रोधयेत्पटमृदा भिषग्वरः।
याममात्रपुटितं शनैःशनैर्निक्षिपेच्च जलमूर्ध्वभाजने।
ताम्रपात्रकुहरे रसो भवेत् रोगराजकुलकण्डनक्षमः ॥ 223 ॥

76- i.kZsn jl% ¼i.kZpn½

स्वर्णं सूतं शुद्धमेतद् द्विशाणं युक्तं नागगंध काख्यं समांशम्।
बह्नेस्तोयैस्तच्च पेष्यं प्रयत्नाद्गोलं कृत्वा वेष्टयेत्तं मृदा च ॥ 224 ॥
भाण्डं चार्धं पूर्य सामुद्रकेण गोलं धृत्वा छादितं त्र्यंगुलेन।
लिम्पेद्भाण्डं गोमयेनाथ सम्यक् बह्निं कृत्वा याममेकं तृणैश्च ॥ 225 ॥
पूर्णेन्दुश्चेद्भक्षितो यक्ष्मरोगं हन्यात्तस्योपद्रवानेव सद्यः।
सर्वान्वातान् श्लेष्मरोगान्यथायं पूर्णश्चन्द्रो नाशयत्यनधकारम् ॥ 226 ॥

77- Lo.ki=k jl%

नागं सूतं गंधकं वत्सनागं मर्द्यं तोयैः कन्यकाया दिनैकम्।
गोलं कृत्वा निक्षिपेद्भाण्डमध्ये संछाद्यं वै श्रावकेणापि सम्यक् ॥ 227 ॥
मुद्रां दत्वा भूतिसामुद्रकेण यामं चोक्तं मन्दवह्नौ विपाच्य।
वल्लं चैकं भक्षितं क्षौद्रयुक्तं यक्ष्मातंके नाशयेद्धि प्रसह्य ॥ 228 ॥

78- lolUnj jl%

सूतगंधविषमेव कारयेद्भागवृद्धमथ मर्दयेत्ततः।
आर्द्रबह्निजरसेन यत्नतः पाचितो हि लवाणाख्ययंत्रके ॥ 229 ॥
भक्षितो हि यदि वल्लमात्रया क्षौद्रकोण सह पिप्पलीयुतः।
पूर्णचन्द्रवदयं हि सेवितो यक्ष्महा भवति वातरोगहा ॥ 230 ॥

79- f=knkS"k'keu jl%

स्वर्णं सूतं तथा गंधं मर्दयेत्कन्यकाद्रवैः।
पश्चाद्गोलं विधायाथ शरावसंपुटे पचेत् ॥ 231 ॥
स्वांगशीतं समृध्द्धृत्य चूर्णं कृत्वा प्रयत्नतः।
भक्षयेद्वल्लमात्रेण त्रिदोषजरूजं जयेत् ॥ 232 ॥

80- fiRrÑUru jl%

पारदं च मृततारभस्मकं गन्धकेन सहितं समांशकम्।
मर्दित हि खलु भृंगवारिणा चार्धयाममपि कुक्कुटे पुटे ॥ 233 ॥
पाचितं हि सकलं विचूर्णितं लेहितं हि मधुशर्करायुतम्।
पित्तदोषशमनो मयोदितः पित्तकृन्तनरसः प्रशस्यते ॥ 234 ॥

81- 'ys"edBkj jl%

पारदं च मृतशुल्वगन्धकं नागवल्लिजरसेन पेषितम्।
पाचितं च मृदुबह्निना घटीयुग्ममेतदखिल विचूर्णितम्।
भक्षितं च गुडमिश्रमार्द्रकैः श्लेष्मदोषविनिवृत्तिदायकम् ॥ 235 ॥

82- egsuk'ku jl%

लोहभस्म रसभस्म ताप्यकं गन्धकेन सहितं समांशकम।
वत्सवीजकरसेन भावितं लेहितं सकलमेहनाशनम् ॥ 236 ॥

83- egskd'k jl%

वंगभस्म रसभस्म गन्धकं धातकीभवरसेन मर्दितम्।
लेहितं मधुयुतं हि मेहजिद् वल्लयुग्ममतिसारनाशनम् ॥ 237 ॥

84- eR;×t; jl%

वज्रभस्म रसभस्म मौक्तिं मर्दितं लकुचवारिणा दृढम्।
तच्च कुक्कुटपुटेन पाचितं चूर्णयेन्मधुयुतं द्विगुञ्जकम्।
वर्षमात्रमपि सेवितं जयेन्मृत्युमेव सकलामयापहम् ॥ 238 ॥

85- Ñfefojpuh oVh

पारदं गंधकं विश्वा टंकणं विषमुष्टिकम्।
स्वर्जिका मरिचं कृष्णा समभागानि कारयेत् ॥ 239 ॥
विडंगं चाभयादन्ती त्रिवृन्नेपालकं तथा।
पूर्वचूर्णसमान्येव भृंगद्रावेण भावयेत् ॥ 240 ॥

गुञ्जाप्रमाणवटिका भक्षिता शीतवारिणा।
विरेचयत्यवश्यं हि कृमिरोगान् ज्वरानपि।
विनाशयति वै सम्यक् सत्यं गुरूवचो यथा ॥ 241 ॥

86- vejdykfuf/k jl%

मुक्ताफलं विद्रुमकं रसेन्द्र गंधं समांशानि ततो विदध्यात्
तद्बीजपूरस्य रसेन मर्दितं गोलं हि कृत्वा वसनेन वेष्टयेत् ॥ 242 ॥
मृदा सुलिप्तं परिशोषयित्वा तच्छ्रावके संपुटयेच्च बह्नौ।
चूर्णीकृतं वल्लमितं च भक्षितं स्याद्रोगराजस्य निकृन्तनं त्विह ॥ 243 ॥

87- HkkLdjks; jl%

तालं ताप्यं गन्धकं सूतकं च शैलाह्वं वै खेचरं स्यात्समांशम्।
चूर्णं कृत्वा चाटरूषेण मर्द्यमार्द्रद्रावैः सौरसाया रसेन ॥ 244 ॥
मर्दितं तदनु ताम्रनिर्मिते धारयेच्च सकलं सुसंपुटे।
मृत्स्नया च परिवेष्टय संपुटं पाचयेद्धि सततं दृढग्निना ॥ 245 ॥
यामयुग्ममितमेव मात्रया यन्त्रके हि कुरू शीतलं स्वयम्।
जायतेऽतिरूचिरो महारसो पूर्ववद्भवति भास्करोदयः।
चित्रकार्द्रकरसेन योजितो राजयक्ष्मकफवातनाशनः ॥ 246 ॥

88- dkens jl%

तारं वज्रं स्वर्णताम्रे रसेन्द्रं लोहं गंधं भागयुग्मं विदध्यात्।
कन्याद्रावैर्मर्दयेदेकयामं चूर्णं कृत्वा काचकूप्यां निवेश्य ॥ 247 ॥
कूपीं चापि पूरयेत्सिन्धुचूर्णैर्मुद्रां दत्वा शोषयेत्तत्प्रयत्नात्।
बह्निं कुर्याद्वासरैकं प्रयत्नाच्छीतं जातं खल्वमध्ये विचूर्ण्य ॥ 248 ॥
अर्कक्षीरेणाथ भाव्यं हि सर्वं कासस्यैवं पद्मकन्दस्य नीरैः।
मौसल्या वा गोक्षरस्य द्रवेण त्रिसित्रर्वेलां भाषनां च प्रदद्यात् ॥ 249 ॥
काकोल्याथे वाजिगन्धाशताह्वादुःस्पर्शाणां स्वै रसैर्भावयेच्च।
चूर्णं कृत्वा मिश्रयेद्व्योषचूर्णं कर्पूरं वै कुङ्कुमैलालवंगम् ॥ 250 ॥

कस्तूरीं वै पूर्वचूर्णात्षडंशा कार्या शुद्धा शर्करा सर्वतुल्या ।
भक्षेच्चैनं निष्कामात्रं रसेन्द्रं गोक्षीरं वै चानुपानेऽथ पेयम् ॥ 251 ॥
मिष्टाहारं सेवयेच्चैव नाम्लमोजस्तेजो वर्धतेऽग्नेर्बलं च ।
सौंदर्यं वै जायते सुन्दरीणां वृद्धिः कामे नैव हानिश्च वीर्ये ।
तस्मात्सेव्यः कामदेवो रसेन्द्रो वृष्येषूक्तो योग एषो वरिष्ठ ॥ 252 ॥

89- dUni lUnj jl%

सूतं वज्रं नागमुक्ताफले च तारं स्वर्णं चाभ्रकं तीक्ष्णबङ्गौ ।
प्रत्येकं वै कर्षयुग्मप्रमाणं मर्द्यं सर्वं वाजिगन्धारसेन ॥ 253 ॥
क्षिप्त्वा शृङ्गे हारिणेऽखण्डिते तत्पक्त्वा शृंगं कोमलेनाग्निनेदम् ।
भाव्यं पश्चात्ताम्रपुष्पीरसेन द्राक्षावश्यायष्टिकानां शृतैश्च ॥ 254 ॥
भद्रौदन्या वर्षपुष्प्याः कसेरोर्गाङ्गेरूक्या भावयेच्चापि नीरैः ।
सर्वासां वै भावयित्वा रसैश्च चूर्णं कृत्वा शोषयित्वा च सम्यक् ॥ 255 ॥
एलापत्रे त्वग्लवंगागुरूणि वंश्या मुस्ता केसरं चोपकुल्या ।
कस्तूरी षड्बल्लमात्रं घनाच्च पूर्वे चूर्णे मिश्रयेदष्टमांशम् ॥ 256 ॥
एतच्चूर्णं कारयेद्वै विदार्याश्चूर्णं कृत्वा कर्षमात्रं च सर्पिः ।
तुल्यं भक्षेच्चानुपानप्रयोगे क्षीरं पेयं साधितं माहिषं च ॥ 257 ॥

90- jktexkd jl%

भागत्रयं पारदमेव कुयाद्भागोऽथ हेम्नश्च तथाभ्रकस्य ।
मनःशिलागन्धकतालकानां भागद्वयं सर्वमथो विचूर्ण्य ॥ 258 ॥
संपूर्य तेनैव वराटकानि मुद्रां च कुर्यादथ टंकणेन ।
दुग्धेन चाजेन विमुद्रितानि मृद्भाण्डमध्येऽथ विधारयेच्च ॥ 259 ॥
वाराहनाम्ना पुटकेन पक्त्वा तत्स्वांगशीतं हि विचूर्णयेच्च ।
भक्षेत्त्रिगुञ्जं खलु पिप्पलीभिः क्षौद्रेण सार्धं सकलामयघ्नम् ॥ 260 ॥

91- verlnj jl%

मनः शिलामाक्षिकतालगन्धं सूतं तथा खर्परमेव तुल्यम् ।
संमर्दितं चार्द्ररसेन सम्यग्वासारसैर्वा सुरसारसेन ॥ 261 ॥
आपूरितं ताम्रजपात्रमध्ये तत्संपुटं वै त्रिदिनं पचेद्धि ।
तं स्वांगशीतं हि समुद्धरेद्धि वल्लोन्मितं तं परिशीलयेच्च ।
वातोद्भवान्हन्ति विकारजातांस्तथा बलासोद्भवरोगसंघान् ॥ 262 ॥

92- [kspjh xfVdk

रसकं दरदं ताप्यं गगनं कुनटी तथा ।
सूतं समांशकं सर्वमम्लवेतसजै रसैः ॥ 263 ॥
मर्दयेद्दिनमेकं तु सूर्यघर्मे शिलातले ।
पचेत्तं बालुकायन्त्रे दिनमेकं खराग्निना ॥ 264 ॥
स्वांगशीतं समुद्धृत्य चूर्णीकृत्य प्रयत्नतः ।
निम्बूरसेन गुटिका कर्तव्या रक्तिकोपमा ॥ 265 ॥
सर्वज्वरहरा प्रोक्ता गुल्मोदरविनाशिनी ।
गुटिका खेचरी नाम्नी देहलोहविधायिनी ॥ 266 ॥

93- vejlnj jl%

सूतभस्म दरदं विशोधितं तालसत्वमिति चैकभागिकम् ।
गंधकं च सममत्र मुद्रितं भृंगराजजनितेन संयुतम ॥ 267 ॥
काकमाचिजरसैश्च मर्दितं कुक्कुटाख्यपुटपञ्चकैः पचेत् ।
सारघेन सितया समं सदा सेवितं सकलरोगघातकम् ॥ 268 ॥

94- rkydjkt jl%

बंगं चाभं मारितं शुद्धतालं शुद्धं सूतं वत्सनाभं तथैव ।
सौवीराख्यं टंकणं चैव शुद्धं बंगं कुर्याद्भागयुग्मं विशुद्धम् ॥ 269 ॥
अभ्रं कुर्यात् त्रीणि भागानि सम्यक् सूतं चैकं तालकं वै त्रिभागम् ।
नागं चैकं टंकणं वेदभागं सौवीराद्द्वौ कल्पनीयौ हि भागौ ॥ 270 ॥

खल्वे मर्द्यं सर्वमेकत्र वज्रीक्षीरे चार्के वासरैकं प्रयत्नात् ।
पश्चात्क्षेप्यं काचकूप्यां समस्तं कूपीवक्त्रं ताम्रपत्रेण रूध्यात् ॥ 271 ॥
मुद्रां कृत्वा पाच्य यामष्टयुग्मं शीतं कृत्वा पूर्ववन्मर्दनीयम् ।
एवं कुर्यात् त्रीणि वाराणि शुद्धः कल्को जातः षोडशांशेन ताम्रम् ॥ 272 ॥
शुभ्रं कुर्यात्सर्वरोगप्रणाशं सत्यं चैतद्भाषितं भैरवेण ।
सेव्यं वल्लं वर्षमेतत्प्रयत्नाद् वृद्धत्वं नो जायते सर्वकालम् ॥ 273 ॥

95- v'ejhfHkn jl%

रससिन्दूरनामानं गन्धतैलेन मर्दितम् ।
भक्षितं वल्लमात्रं चेदश्मरीश्भेदनं परम् ।
लोट्टाकमूलस्वरसं ससितं चानुपाययेत् ॥ 274 ॥

96- v'ejhHksd% jl%

श्वेताम्बरी तथा श्वेता चाश्वगन्धा पुनर्नवा ।
तासां रसेन संमर्द्य पारदं दोषवर्जितम् ॥ 275 ॥
गन्धकेन द्विभागेन कारयेद्गोलमुत्तमम् ।
स्वेदयेद्यामम र्धं तु भक्षितं चाश्मरीप्रणुत् ॥ 276 ॥

97- f=kiqjHkSjo jl%

पारदं मरिचं शुण्ठी टंकणं चामृतं तथा ।
गंधकं चैकचत्वारिवेदयह्निधराधराः ।
चूर्णितो मधुना लीढ़ो वाते त्रिपुरभैरवः ॥ 277 ॥

98- f=kiqjHkSjo jl%

वेदवेदरसाः पृथ्वी शुण्ठीमरिचटंकणाः ।
चतुर्थो वत्सनाभश्च वाते त्रिपुरभैरवः ॥ 278 ॥

99- viLekjgjk tu&uL;&i ;ksx

यष्टिहिंगुवचाशिग्रुशिरीषलशुनामयैः ।
साजमूत्रैरपस्मारे सोन्मादे नावनाञ्जनम् ॥ 279 ॥

100- viLekjgjktux

मनोह्वा तार्क्ष्यजं चैवं शकृत्पारावतस्य च।
अञ्जनं हन्त्यपस्मारमुन्मादं च विशेषतः ॥ 280 ॥

101- Tojgjk×tue

तालकं निम्बतैलेन मर्दितं वटकीकृतम।
क्रियामाणेऽञ्जने सद्यो ज्वरः शांतिमुपैति हि ॥ 281 ॥

102- ÑE;d'k jl%

र्निम्बतैलेन संमिश्रय पारदं गंधकं तथा।
क्रिमिजि काथसंयुक्तं कृमिकोटिविनाशतम् ॥ 282 ॥

103- g;pkysh xVh

रसं विषं गंधकतालके च कटुत्रिकं वै त्रिफलासमेतम्।
सटंकण वै जयपालबीजं संमर्दितं भृंगरसेन सम्यक् ॥ 283 ॥
मुद्गप्रमाणा गुटिका विधयेनुपानयोगैः परिशीलनीया।
सर्वा रूजो वै विनिहन्ति शीघ्र गुटी प्रकर्षाद्वयचोलिसंज्ञा ॥ 284 ॥

v/;k;ksi lagkj

प्रकाशमृतके ग्रन्थे प्रोक्ताश्चैते महारसाः।
शतसंख्यामिताः श्रेष्ठाः सर्वे रोगगणापहाः ॥ 285 ॥
इति कथितरसानां संग्रहं सत्ययुक्तम्।
कतिचिदखिलशास्त्रे दृष्टमेवानुभूतम् ॥ 286 ॥
पठति परमबुद्धया वैद्यविद्याविधिज्ञः।
स भवति रसवेत्ता भूपगेहेऽतिमान्यः ॥ 287 ॥

bfrJh ineukHkluuk Jh;'kks/kjs.k tukx<okLrO;su
fojfprs jlidk'kl/kkdjs v"Veks/;k;%A